

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG DẠY VÀ HỌC THỰC HÀNH TẠI CÁC TRƯỜNG CAO ĐẲNG NGHỀ HIỆN NAY

Ngô Thị Thuỳ Linh, Nguyễn Kim Chi
Trường Cao đẳng Lào Cai

Tóm tắt: Trong bối cảnh hội nhập và phát triển kinh tế, giáo dục nghề nghiệp đóng vai trò quan trọng trong việc cung cấp nguồn nhân lực chất lượng cao cho thị trường lao động. Tuy nhiên, thực trạng dạy và học thực hành tại các trường cao đẳng nghề hiện nay vẫn còn có những hạn chế, như thiếu cơ sở vật chất và trang thiết bị hiện đại, nội dung và chương trình giảng dạy chưa thực sự gắn kết với thực tế sản xuất, kỹ năng thực hành của nhiều sinh viên chưa đáp ứng yêu cầu doanh nghiệp... Vì vậy, việc nâng cao chất lượng dạy và học thực hành là yêu cầu cấp thiết, nhằm cải thiện tay nghề, nâng cao năng suất lao động, đáp ứng nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội và hội nhập quốc tế của đất nước.

Từ khóa: Chất lượng, dạy và học, thực hành, cao đẳng.

IMPROVING THE QUALITY OF TEACHING AND LEARNING PRACTICE AT VOCATIONAL COLLEGES IN THE CURRENT PERIOD

Ngo Thi Thuy Linh, Nguyen Kim Chi
Lao Cai College

Abstract: In the context of economic integration and development, vocational education plays an important role in providing high-quality human resources for the labor market. However, the current situation of teaching and learning practice at vocational colleges still has limitations, such as lack of modern facilities and equipment, content and curriculum are not really linked to production reality, practical skills of many students do not meet the requirements of businesses... Therefore, improving the quality of teaching and learning practice is an urgent requirement, in order to improve skills, increase labor productivity, meet the needs of socio-economic development and international integration.

Keywords: Quality, teaching and learning, practice, college.

Nhận bài: 15/02/2025

Phản biện: 13/03/2025

Duyệt đăng: 16/03/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế, nhu cầu về nguồn nhân lực có tay nghề cao ngày càng trở nên cấp thiết. Các trường cao đẳng nghề đóng vai trò quan trọng trong việc đào tạo lao động kỹ thuật, đáp ứng yêu cầu của thị trường lao động. Tuy nhiên, thực tế cho thấy chất lượng dạy và học thực hành tại một số trường cao đẳng nghề vẫn còn những hạn chế, như cơ sở vật chất chưa đồng bộ, nội dung và chương trình giảng dạy chưa thực sự gắn kết với thực tế sản xuất, sự gắn kết giữa nhà trường với doanh nghiệp chưa chặt chẽ... Những hạn chế này ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng đầu ra của sinh viên (SV) và khả năng thích ứng với môi trường làm việc thực tế. Vì vậy, việc nghiên cứu và đề xuất các giải pháp nâng cao chất lượng dạy và học thực hành tại các trường cao đẳng nghề là vấn đề cấp thiết, góp phần nâng cao chất lượng nguồn nhân lực và đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Vai trò, tầm quan trọng của dạy học thực hành ở các trường cao đẳng nghề hiện nay

Thứ nhất, dạy và học thực hành giúp nâng cao kỹ năng nghề nghiệp.

Không giống như đào tạo lý thuyết thuần túy, giáo dục nghề nghiệp đòi hỏi SV phải thành thạo các kỹ năng thực tiễn để có thể làm việc ngay sau khi ra trường. Việc thực hành thường xuyên giúp SV nắm vững quy trình kỹ thuật, sử dụng thành thạo công cụ, máy móc và xử lý linh hoạt các tình huống trong công việc. Những kỹ năng này không chỉ giúp SV tự tin khi làm việc mà còn là yếu tố quyết định năng suất và chất lượng lao động.

Thứ hai, thực hành giúp SV thích ứng nhanh với môi trường làm việc thực tế.

Thị trường lao động ngày nay yêu cầu người lao động không chỉ có kiến thức mà còn phải biết cách áp dụng chúng vào thực tế một cách hiệu quả. Thông qua các buổi thực hành, SV được tiếp cận với môi trường làm việc giống như trong doanh nghiệp, từ đó hình thành tác phong chuyên nghiệp, khả năng làm việc nhóm và xử lý tình huống linh hoạt. Điều này giúp SV giảm bớt ngỡ ngàng khi bước vào môi trường làm việc thực tế, rút ngắn thời gian đào tạo tại doanh nghiệp và nâng cao hiệu suất công việc.

Thứ ba, dạy và học thực hành thúc đẩy tinh thần sáng tạo và tư duy đổi mới.

Trong quá trình thực hành, SV không chỉ học theo hướng dẫn mà còn có cơ hội thử nghiệm, tìm ra những phương pháp làm việc hiệu quả hơn. Chính những va chạm thực tế sẽ giúp SV rèn luyện khả năng tư duy phân biện, sáng tạo và giải quyết vấn đề. Những SV có nền tảng thực hành tốt thường có nhiều sáng kiến cải tiến kỹ thuật, góp phần nâng cao chất lượng sản phẩm và hiệu quả sản xuất khi làm việc tại doanh nghiệp.

Thứ tư, thực hành giúp rèn luyện tác phong công nghiệp và ý thức kỷ luật.

Ngoài kiến thức và kỹ năng, một người lao động giỏi còn cần có tác phong làm việc chuyên nghiệp, kỷ luật và trách nhiệm. Khi tham gia các buổi thực hành, SV phải tuân thủ quy trình, quy định an toàn lao động, thời gian làm việc và các yêu cầu của giảng viên (GV). Điều này giúp họ hình thành thói quen tôn trọng kỷ luật, làm việc có kế hoạch và trách nhiệm – những yếu tố quan trọng để phát triển bền vững trong môi trường công nghiệp hiện đại.

2.2. Thực trạng về chất lượng dạy học thực hành ở các trường đại học, cao đẳng hiện nay

2.2.1. Những kết quả đạt được

Thứ nhất, cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ thực hành ngày càng được đầu tư, nâng cấp.

Nhận thức rõ vai trò của thực hành trong đào tạo nghề, nhiều trường đã đầu tư nâng cấp phòng thực hành, xưởng sản xuất và trang bị máy móc hiện đại sát với thực tế sản xuất. Nhờ đó, SV có điều kiện tiếp cận với các thiết bị tiên tiến ngay từ khi còn ngồi trên ghế nhà trường, giúp họ dễ dàng thích nghi với môi trường làm việc sau này. Một số trường còn hợp tác với doanh nghiệp để sử dụng chung cơ sở vật chất, tạo điều kiện tốt nhất *cho người học*.

Thứ hai, chất lượng đội ngũ GV ngày càng được nâng cao.

Các trường cao đẳng nghề đã chú trọng hơn đến việc đào tạo, bồi dưỡng giảng viên để nâng cao kỹ năng giảng dạy thực hành. Nhiều GV đã được cử đi học tập, nghiên cứu tại các doanh nghiệp hoặc tham gia các khóa huấn luyện chuyên sâu nhằm cập nhật kiến thức mới. Điều này giúp họ không chỉ nâng cao trình độ chuyên môn mà còn có thêm nhiều kinh nghiệm thực tế để truyền đạt cho SV một cách hiệu quả hơn.

Thứ ba, phương pháp giảng dạy thực hành có nhiều đổi mới.

Thay vì cách tiếp cận truyền thống, nhiều trường đã áp dụng mô hình dạy học dựa trên dự án (Project-based Learning), mô hình học tập kết hợp (Blended Learning) và phương pháp mô phỏng thực tế. Các lớp học không chỉ dừng lại ở việc thao tác trên thiết bị mà còn khuyến khích SV tham gia các tình huống thực tế, giải quyết các vấn đề giống như trong môi trường làm việc. Điều này giúp SV không chỉ nắm vững tay nghề mà còn phát triển tư duy sáng tạo và kỹ năng giải quyết vấn đề.

Thứ tư, tỷ lệ SV có việc làm sau tốt nghiệp tăng lên.

Nhờ được đào tạo bài bản và thực hành nhiều ngay trong quá trình học, SV tốt nghiệp từ các trường cao đẳng nghề ngày càng được doanh nghiệp đánh giá cao. Nhiều trường đã xây dựng mối quan hệ chặt chẽ với doanh nghiệp, tổ chức các chương trình thực tập và tuyển dụng ngay khi SV còn đang học. Điều này giúp SV không chỉ có cơ hội làm việc ngay sau khi ra trường mà còn có thể phát triển sự nghiệp lâu dài trong các lĩnh vực chuyên môn của mình.

2.2.2. Những tồn tại, hạn chế

Thứ nhất, cơ sở vật chất và trang thiết bị ở một số trường chưa đáp ứng yêu cầu.

Một số trường cao đẳng nghề chưa có đủ xưởng thực hành, máy móc, công cụ giảng dạy hiện đại để đáp ứng nhu cầu học tập của SV. Một số thiết bị đã lỗi thời, không theo kịp sự phát triển của công nghệ sản xuất, khiến SV chưa được tiếp cận với các kỹ thuật tiên tiến ngay từ khi còn trên ghế nhà trường. “Cơ sở vật chất của các cơ sở giáo dục nghề nghiệp nói chung, ở các trường cao đẳng nghề nói riêng còn lạc hậu so với yêu cầu dạy học tiên tiến” [5]. Điều này dẫn đến tình trạng khi ra trường, nhiều SV phải mất thêm thời gian đào tạo lại tại doanh nghiệp để có thể làm việc hiệu quả.

Thứ hai, nội dung, chương trình giảng dạy chưa thực sự gắn kết với thực tế sản xuất.

Chương trình đào tạo tại một số trường cao đẳng nghề vẫn còn nặng về lý thuyết, chưa linh hoạt điều chỉnh theo nhu cầu của doanh nghiệp. Một số ngành nghề có nội dung thực hành chưa sát với thực tế làm việc, dẫn đến việc SV thiếu kỹ năng cần thiết khi tham gia vào thị trường lao động. Điều này tạo ra khoảng cách giữa đào tạo và yêu cầu của doanh nghiệp, ảnh hưởng đến cơ hội việc làm của SV sau khi tốt nghiệp.

Thứ ba, đội ngũ GV thực hành còn hạn chế về kinh nghiệm thực tế.

Bên cạnh những GV có chuyên môn cao, vẫn còn một số GV chưa có đủ kinh nghiệm làm việc thực tiễn tại các doanh nghiệp hoặc chưa thường xuyên cập nhật công nghệ mới. Việc thiếu thực tế này ảnh hưởng đến phương pháp giảng dạy, làm giảm hiệu quả đào tạo. Ngoài ra, số lượng GV có tay nghề cao trong một số ngành còn hạn chế, gây khó khăn trong việc tổ chức các buổi thực hành chuyên sâu. “Vẫn còn tồn tại những cơ sở thiếu hụt đội ngũ giảng dạy có trình độ kỹ năng nghề cao, đặc biệt ở các ngành nghề chuyên giao cấp độ quốc tế, khu vực ASEAN”[1].

Thứ tư, sự liên kết giữa nhà trường và doanh nghiệp chưa chặt chẽ.

Mặc dù nhiều trường cao đẳng nghề đã thiết lập quan hệ hợp tác với doanh nghiệp, nhưng mức độ liên kết còn hạn chế. Việc tổ chức thực tập cho SV đôi khi mang tính hình thức, không tạo ra nhiều cơ hội trải nghiệm thực tế. Ngoài ra, sự phối hợp giữa nhà trường và doanh nghiệp trong việc xây dựng chương trình đào tạo còn chưa đồng bộ, khiến SV sau khi tốt nghiệp vẫn phải đào tạo lại trước khi làm việc.

2.3. Một số giải pháp nâng cao chất lượng dạy học thực hành tại các trường cao đẳng nghề hiện nay

2.3.1. Tăng cường đầu tư, nâng cấp cơ sở vật chất và trang thiết bị thực hành

Trường cao đẳng nghề cần xây dựng chiến lược đầu tư có trọng tâm, trọng điểm, phù hợp với điều kiện thực tế và yêu cầu của từng ngành nghề. Việc ưu tiên nâng cấp các phòng thực hành, xưởng thí nghiệm với hệ thống máy móc hiện đại, đồng bộ sẽ giúp SV tiếp cận công nghệ tiên tiến, rèn luyện kỹ năng sát với thực tế sản xuất. Bên cạnh đó, cần đẩy mạnh hợp tác giữa nhà trường và doanh nghiệp để tận dụng nguồn lực từ các đơn vị sản xuất, kinh doanh. Thông qua hình thức liên kết, tài trợ hoặc hợp tác đào tạo, các trường có thể nhận được sự hỗ trợ về trang thiết bị, công nghệ mới từ doanh nghiệp, giúp SV được tiếp cận với môi trường làm việc thực tế ngay khi còn trên ghế nhà trường.

2.3.2. Đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng thực tiễn

Đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng thực tiễn đòi hỏi các trường cao đẳng nghề tăng

cường ứng dụng phương pháp giảng dạy lấy người học làm trung tâm. Thay vì truyền thụ kiến thức một chiều, GV cần tạo ra môi trường học tập tích cực, khuyến khích SV chủ động tìm tòi, khám phá và giải quyết vấn đề thực tế. Việc áp dụng các mô hình như học theo dự án, học thông qua tình huống thực tế hay mô phỏng công việc trong doanh nghiệp sẽ giúp SV rèn luyện tư duy sáng tạo, khả năng giải quyết vấn đề và thích ứng với yêu cầu của thị trường lao động. “Đổi mới phương pháp truyền đạt, hướng dẫn thực hành bảo đảm người học dễ hiểu, dễ nhớ, chú trọng tính trực quan, như: sử dụng kỹ thuật mô phỏng, mô hình, phương tiện,... trong thực hành, thực tập để rèn luyện kỹ năng nghề nghiệp và khơi dậy niềm đam mê cho học viên”.

2.3.3. Nâng cao trình độ chuyên môn và kỹ năng sư phạm của giảng viên

GV cần thường xuyên cập nhật kiến thức chuyên ngành để theo kịp sự phát triển của khoa học, công nghệ và xu hướng nghề nghiệp. Điều này có thể được thực hiện thông qua các chương trình đào tạo, bồi dưỡng chuyên môn, tham gia hội thảo khoa học hoặc thực tế tại các doanh nghiệp. Việc tiếp cận thực tiễn giúp GV có cái nhìn thực tế hơn về yêu cầu của thị trường lao động, từ đó điều chỉnh nội dung giảng dạy phù hợp với nhu cầu thực tiễn.

3.4. Tăng cường hợp tác với doanh nghiệp trong đào tạo thực hành

Trong bối cảnh nền kinh tế thị trường ngày càng phát triển, sự gắn kết giữa cơ sở đào tạo và doanh nghiệp đóng vai trò quan trọng trong việc nâng cao chất lượng dạy và học thực hành tại các trường cao đẳng nghề. Hợp tác chặt chẽ với doanh nghiệp không chỉ giúp nhà trường cập nhật kịp thời những tiến bộ công nghệ, mà còn tạo điều kiện để SV tiếp cận môi trường làm việc thực tế, nâng cao kỹ năng nghề nghiệp.

Một trong những giải pháp quan trọng là xây dựng cơ chế phối hợp hiệu quả giữa nhà trường và doanh nghiệp. Các trường cao đẳng nghề cần chủ động thiết lập quan hệ với các doanh nghiệp trong ngành, tạo ra các chương trình hợp tác dài hạn, trong đó doanh nghiệp có thể tham gia vào quá trình xây dựng chương trình đào tạo, góp ý về nội dung giảng dạy để đảm bảo tính sát thực tế.

Bên cạnh đó, việc tăng cường hình thức đào tạo theo mô hình “đào tạo kép”, kết hợp giữa lý thuyết tại trường và thực hành tại doanh nghiệp,

cũng là một hướng đi hiệu quả. Mô hình này giúp SV không chỉ nắm vững kiến thức chuyên môn mà còn phát triển kỹ năng làm việc thực tế, thích nghi nhanh với môi trường lao động sau khi tốt nghiệp.

III. KẾT LUẬN

Nâng cao chất lượng dạy và học thực hành tại các trường cao đẳng nghề hiện nay là một nhiệm vụ cấp thiết nhằm đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của thị trường lao động. Thực hành đóng vai trò quan trọng trong việc giúp SV nắm vững kỹ năng nghề nghiệp, rèn luyện tác phong chuyên nghiệp và nâng cao khả năng thích ứng với môi trường làm việc thực tế. Để đạt được mục tiêu này, cần

có sự đổi mới đồng bộ về chương trình đào tạo, phương pháp giảng dạy và cơ sở vật chất. Các trường cần tăng cường hợp tác với doanh nghiệp, cập nhật công nghệ mới vào giảng dạy và khuyến khích SV chủ động, sáng tạo trong học tập. Đồng thời, đội ngũ GV cần được bồi dưỡng, nâng cao trình độ chuyên môn và kỹ năng sư phạm. Nhìn chung, việc nâng cao chất lượng dạy và học thực hành không chỉ góp phần nâng cao uy tín của các trường cao đẳng nghề mà còn đóng vai trò quan trọng trong việc đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội trong bối cảnh hội nhập hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Quang Anh (2022), *Giải pháp nâng cao chất lượng giáo dục nghề nghiệp*, Thời báo tài chính Việt Nam điện tử, ngày 21/11/2022.
2. Lam Phương (2024), *Nâng cao chất lượng giáo dục nghề nghiệp*, Báo Đà Nẵng điện tử, ngày 20/12/2024.
3. Nguyễn Văn Sơn (2022), *Trường Cao đẳng nghề số 21 tập trung nâng cao chất lượng đào tạo*, Tạp chí điện tử Quốc phòng toàn dân, ngày 27/10/2022.
4. Toàn Thịnh (2024), *80% sinh viên tốt nghiệp cao đẳng, trung cấp, trường nghề có việc ngay*, Báo Dân trí điện tử, ngày 29/03/2024.
5. Nguyễn Xuân Toán (2024), *Các trường Cao đẳng nghề ở Thành phố Hồ Chí Minh tham gia đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao*, Tạp chí điện tử Lý luận chính trị, ngày 05/08/2024.